

Ngày soạn: 05/9/2024

Ngày giảng: 17/9/2024

Tiết 2. HỆ HAI PHƯƠNG TRÌNH BẬC NHẤT HAI ẨN

HD CỦA GV & HS	NỘI DUNG
<p style="text-align: center;">HOẠT ĐỘNG HÌNH THÀNH KIẾN THỨC</p> <p>Mục tiêu: HS nhận biết được hệ phương trình bậc nhất hai ẩn và nghiệm của hệ phương trình bậc nhất hai ẩn.</p> <p>Tổ chức thực hiện: HS hoạt động cá nhân dưới sự hướng dẫn của GV.</p>	
<p>2. Hệ hai phương trình bậc nhất hai ẩn (5 phút)</p> <p>– GV cho HS tự đọc phần Đọc hiểu - Nghe hiểu, sau đó viết bảng hoặc trình chiếu nội dung trong Khung kiến thức và nhấn mạnh các ý:</p> <ul style="list-style-type: none">+ Cách viết hệ phương trình, trong đó thứ tự các phương trình trong hệ là không quan trọng.+ Nghiệm của hệ là nghiệm chung của các phương trình trong hệ.+ Cách viết nghiệm của một hệ phương trình, trong đó giá trị của x luôn đứng trước giá trị của y.	<p>– HS đọc thông tin và ghi nội dung bài học vào vở.</p>
<p style="text-align: center;">HOẠT ĐỘNG LUYỆN TẬP</p> <p>Mục tiêu: Củng cố kỹ năng nhận biết hệ phương trình bậc nhất hai ẩn và nghiệm của hệ phương trình bậc nhất hai ẩn.</p> <p>Tổ chức thực hiện: HS hoạt động cá nhân và hoạt động nhóm, dưới sự hướng dẫn của GV.</p>	
<p>Ví dụ 4 (5 phút)</p> <p>– GV sử dụng bảng phụ hoặc trình chiếu nội dung Ví dụ 4 trong SGK. GV yêu cầu HS trả lời câu hỏi của Ví dụ 4, sau đó GV nhận xét câu trả lời của HS và kết luận.</p>	<p>– HS đọc nội dung và thực hiện Ví dụ 4.</p>
<p>Ví dụ 5 (10 phút)</p>	

HĐ CỦA GV & HS	NỘI DUNG
<p>– GV cho HS làm bài cá nhân sau đó mời một HS làm Ví dụ 5.</p> <p>– GV giải thích ý nghĩa hình học nghiệm của hệ hai phương trình bậc nhất hai ẩn này trong Chú ý: Tọa độ giao điểm của hai đường thẳng (lần lượt biểu diễn hai phương trình trong hệ) chính là nghiệm của hệ hai phương trình bậc nhất hai ẩn.</p>	<p>– HS tự làm và trình bày Ví dụ 5 vào vở ghi.</p>
<p>Luyện tập 3 (5 phút)</p> <p>– GV cho HS làm việc cặp đôi làm Luyện tập 3. Sau đó, GV gọi HS đứng tại chỗ trình bày lời giải. GV phân tích, nhận xét bài làm của HS.</p>	<p>HS hoạt động cặp đôi và trình bày vào vở ghi.</p> <p><i>HD</i></p> <p>– Khi $x = 0$ và $y = -2$ thì $x - 2y = 0 + 4 = 4$ nên $(0; -2)$ là nghiệm phương trình thứ nhất; $4x + 3y = 0 - 6 = -6 \neq 5$ nên $(0; -2)$ không là nghiệm của phương trình thứ hai. Vậy $(0; -2)$ không là nghiệm của hệ phương trình đã cho.</p> <p>– Khi $x = 2$ và $y = -1$ thì $x - 2y = 2 + 2 = 4$ nên $(2; -1)$ là nghiệm phương trình thứ nhất; $4x + 3y = 8 - 3 = 5$ nên $(2; -1)$ là nghiệm của phương trình thứ hai. Vậy $(2; -1)$ là nghiệm của hệ phương trình đã cho.</p>
<p>HOẠT ĐỘNG VẬN DỤNG</p> <p>Mục tiêu: Giúp học sinh biết vận dụng kiến thức về hệ hai phương trình bậc nhất hai ẩn để trả lời câu hỏi của phần Vận dụng (một phần riêng của câu hỏi trong Tình huống mở đầu).</p> <p>Tổ chức thực hiện: HS hoạt động cá nhân và hoạt động nhóm, dưới sự hướng dẫn của GV.</p>	
<p>Vận dụng (5 phút)</p> <p>– GV cho HS hoạt động nhóm đôi để kiểm tra các cặp số đã cho có là nghiệm của hệ phương trình hay không và nêu ra một phương án về số cam và số quýt.</p> <p>– Sau đó GV mời một nhóm trả lời câu hỏi Vận dụng.</p>	<p>– HS thực hiện phần Vận dụng.</p> <p><i>HD.</i> Cặp số $(7; 10)$ là nghiệm của hệ phương trình đã cho. Một phương án về số cam và số quýt thoả mãn yêu cầu là: 7 quả cam và 10 quả quýt.</p>

HĐ CỦA GV & HS	NỘI DUNG
<p>GV cho HS làm phiếu học tập như trong Phụ lục (13 phút)</p> <p>– GV tổ chức cho HS làm việc cá nhân trong 10 phút, sau đó GV mời từng HS đưa ra đáp án của mỗi câu.</p>	<p>– HS thực hiện phiếu học tập.</p> <p><i>HD.</i></p> <p>Câu 1. B; Câu 2. A; Câu 3. D</p> <p>Câu 4. C; Câu 5. C; Câu 6. B.</p>
<p style="text-align: center;">TỔNG KẾT VÀ HƯỚNG DẪN CÔNG VIỆC Ở NHÀ</p> <p><i>GV tổng kết lại nội dung bài học và dặn dò công việc ở nhà cho HS (2 phút)</i></p> <p>– GV tổng kết lại các kiến thức trọng tâm của bài học: Khái niệm hệ phương trình bậc nhất hai ẩn và nghiệm của hệ phương trình bậc nhất hai ẩn.</p> <p>– Giao cho HS làm các bài tập sau trong SGK: Bài 1.3; 1.4 và 1.5.</p>	

Ngày giảng: 17/9/2024 (9A); Ngày giảng: 19/9/2024 (9B);

Bài 2. GIẢI HỆ HAI PHƯƠNG TRÌNH BẬC NHẤT HAI ẨN

Thời gian thực hiện: 4 tiết

I. MỤC TIÊU

1. Về kiến thức, kỹ năng

- Giải hệ hai phương trình bậc nhất hai ẩn bằng phương pháp thế và phương pháp cộng đại số.
- Tìm nghiệm của hệ hai phương trình bậc nhất hai ẩn bằng máy tính cầm tay (MTCT).

2. Về năng lực

- Rèn luyện các năng lực toán học, nói riêng là năng lực tư duy và lập luận toán học, năng lực sử dụng công cụ và phương tiện học toán.
- Bồi dưỡng hứng thú học tập, ý thức làm việc nhóm, ý thức tìm tòi, khám phá và sáng tạo cho HS.

3. Về phẩm chất

- Góp phần giúp HS rèn luyện và phát triển các phẩm chất tốt đẹp (yêu nước, nhân ái, chăm chỉ, trung thực, trách nhiệm):
- + Tích cực phát biểu, xây dựng bài và tham gia các hoạt động nhóm;
 - + Có ý thức tích cực tìm tòi, sáng tạo trong học tập; phát huy điểm mạnh, khắc phục các điểm yếu của bản thân.

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

- Giáo viên: Giáo án, bảng phụ, máy chiếu (nếu có), phiếu học tập,...
- Học sinh: SGK, vở ghi, dụng cụ học tập, máy tính cầm tay.

III. TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

Bài học này dạy trong 04 tiết:

- + Tiết 1. Mục 1. Phương pháp thế
- + Tiết 2. Mục 2. Phương pháp cộng đại số
- + Tiết 3. Mục 3. Sử dụng MTCT tìm nghiệm của hệ hai phương trình bậc nhất hai ẩn
- + Tiết 4. Chữa bài tập.

Tiết 3: PHƯƠNG PHÁP THẾ

HD CỦA GV & HS	NỘI DUNG
HOẠT ĐỘNG KHỞI ĐỘNG	
<p>Mục tiêu: Gọi động cơ, tạo tình huống có vấn đề về việc giải hệ hai phương trình bậc nhất hai ẩn.</p> <p>Tổ chức hoạt động: HS làm việc cá nhân, dưới sự hướng dẫn của GV.</p>	
<p>Tình huống mở đầu (2 phút)</p> <p>– GV yêu cầu HS đọc nội dung của Tình huống mở đầu.</p>	<p>HS suy nghĩ về tình huống mở đầu và nảy sinh nhu cầu tìm hiểu cách giải hệ hai phương trình bậc nhất hai ẩn.</p>
HOẠT ĐỘNG HÌNH THÀNH KIẾN THỨC	
<p>Mục tiêu: HS biết cách giải hệ hai phương trình bậc nhất hai ẩn bằng phương pháp thế.</p> <p>Tổ chức thực hiện: HS hoạt động cá nhân dưới sự hướng dẫn của GV.</p>	
<p>1. Phương pháp thế (5 phút)</p> <p>GV hướng dẫn HS thực hiện lần lượt các yêu cầu trong HD1. Sau đó, GV yêu cầu HS nêu cách giải hệ phương trình bậc nhất hai ẩn bằng phương pháp thế. GV nhận xét, kết luận và phân tích cách giải hệ phương trình bằng phương pháp thế.</p> <p>– GV viết bảng hoặc trình chiếu nội dung trong Khung kiến thức.</p>	<p>– HS thực hiện cá nhân HD1.</p> <p><i>HD.</i></p> <p>1. Từ phương trình thứ nhất, ta có: $x = 3 - y$. Thế vào phương trình thứ hai ta được: $2(3 - y) - 3y = 1$, suy ra $y = 1$.</p> <p>2. Với $y = 1$ thì $x = 3 - 1 = 2$. Vậy nghiệm của hệ đã cho là $(2; 1)$.</p>
<p>Ví dụ 1 (5 phút)</p> <p>– GV yêu cầu HS hoạt động cá nhân trong 3 phút để giải hệ phương trình của Ví dụ 1 bằng phương pháp thế.</p> <p>– Sau 3 phút, GV chữa bài và hướng dẫn chi tiết các bước làm cho HS.</p>	<p>HS thực hiện theo hướng dẫn của GV.</p>

HD CỦA GV & HS	NỘI DUNG
HOẠT ĐỘNG LUYỆN TẬP	
<p>Mục tiêu: Củng cố kỹ năng giải hệ hai phương trình bậc nhất hai ẩn bằng phương pháp thế.</p> <p>Tổ chức thực hiện: HS hoạt động cá nhân và hoạt động nhóm, dưới sự hướng dẫn của GV.</p>	
<p>Luyện tập 1 (5 phút)</p> <p>– GV yêu cầu HS làm việc cá nhân trong 4 phút. Sau đó, GV gọi hai HS lên bảng trình bày lời giải.</p> <p>GV cần lưu ý cho HS, có thể chọn cách biểu diễn x theo y hoặc biểu diễn y theo x.</p>	<p>– HS thực hiện cá nhân Luyện tập 1.</p> <p><i>HD.</i> a) $(-13 ; -5)$. Tình huống biểu diễn x theo y; b) $(1 ; -5)$. Tình huống biểu diễn y theo x.</p>
<p>Ví dụ 2 (5 phút)</p> <p>– GV hướng dẫn HS thực hiện Ví dụ 2.</p> <p>GV lưu ý cho HS: <i>Nếu từ hệ đã cho, bằng phương pháp thế ta dẫn đến một phương trình vô nghiệm thì hệ đã cho vô nghiệm.</i></p>	<p>HS làm việc dưới sự hướng dẫn của GV.</p>
<p>Luyện tập 2 (5 phút)</p> <p>GV yêu cầu HS làm việc cá nhân trong 3 phút. Sau đó, GV gọi HS lên bảng trình bày lời giải. GV phân tích, nhận xét bài làm của HS.</p>	<p>– HS thực hiện cá nhân Luyện tập 2.</p> <p><i>HD.</i> Biểu diễn y theo x từ phương trình thứ nhất, kết quả hệ vô nghiệm.</p>
<p>Ví dụ 3 (5 phút)</p> <p>– GV hướng dẫn HS làm Ví dụ 3.</p> <p>– GV lưu ý cho HS: <i>Nếu từ hệ đã cho ta dẫn đến một phương trình nghiệm đúng với mọi x, y thì hệ đã cho có vô số nghiệm.</i></p>	<p>HS làm việc dưới sự hướng dẫn của GV.</p>
<p>Luyện tập 3 (5 phút)</p> <p>– GV yêu cầu HS làm việc cá nhân thực hiện các câu của Luyện tập 3. Sau đó, GV gọi HS lên bảng trình bày lời giải. GV phân tích, nhận xét bài làm của HS.</p>	<p>– HS thực hiện Luyện tập 3.</p> <p><i>HD.</i> Hệ có nghiệm là $\left(x; \frac{-x-1}{3}\right)$, với $x \in \mathbf{R}$ tùy ý.</p>

HD CỦA GV & HS	NỘI DUNG
<p>Như đã lưu ý ở trên, để đơn giản cho HS và HS dễ làm theo, trong SGK luôn biểu diễn y theo x; mặc dù đôi khi biểu diễn x theo y sẽ được biểu thức đẹp hơn.</p>	
<p>HOẠT ĐỘNG VẬN DỤNG</p> <p>Mục tiêu: Giúp học sinh biết vận dụng kiến thức về hệ hai phương trình bậc nhất hai ẩn để trả lời câu hỏi của bài toán trong <i>tình huống mở đầu</i>.</p> <p>Tổ chức thực hiện: HS hoạt động cá nhân và hoạt động nhóm, dưới sự hướng dẫn của GV.</p>	
<p>Vận dụng 1 (6 phút)</p> <p>GV hướng dẫn HS vận dụng phương pháp thế giải hệ hai phương trình bậc nhất hai ẩn đã được học, để giải quyết vấn đề của <i>tình huống mở đầu</i>.</p>	<p>– HS làm việc dưới sự hướng dẫn của GV.</p> <p><i>HD.</i></p> <p>a) $\begin{cases} 3x - 8y = 84 \\ x - 2y = 36 \end{cases}$</p> <p>b) Nghiệm của hệ phương trình trên là $(60; 12)$.</p> <p>Số cây bắp cải được trồng trên mảnh vườn đó là: $60 \cdot 12 = 720$ (cây).</p>
<p>TỔNG KẾT VÀ HƯỚNG DẪN CÔNG VIỆC Ở NHÀ</p> <p><i>GV tổng kết lại nội dung bài học và dặn dò công việc ở nhà cho HS (2 phút)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – GV tổng kết lại các kiến thức trọng tâm của bài học: Cách giải hệ phương trình bằng phương pháp thế. – Nhắc HS về nhà ôn tập các nội dung đã học. – Giao cho HS làm bài tập trong SGK: Bài 1.6. 	